

Berörda markägare,
enligt sändlista

Bildande av naturreservatet Torsmyran, Nordmalings kommun

(3 bilagor)

Uppgifter om reservatet

Namn	Torsmyran	
Objektnummer	241500	
Natura 2000-id	SE0810446	
Kommun	Nordmaling	
Läge	Omedelbart norr om väg E4, 6 km NO om Nordmalings samhälle	
Gräns	Reservatets avgränsning framgår av bifogad karta	
Fastigheter	Håknäs 21:2, Levar 2:24, Levar 4:4 och Långed 4:3	
Markägare	Staten och enskilda	
Totalareal	834 ha	
Därav landareal	817,9 ha	
Naturtyper	Myr	479,9 ha
	Vatten	16,1 ha
	Tallskog	73,1 ha
	Granskog	1,8 ha
	Barrblandskog	38,3 ha
	Barrsumpskog	51,6 ha
	Lövblandad barrskog	63,6 ha
	Triviallövskog	14,2 ha
	Lövsumpskog	4,9 ha
	Hygge	17 ha
	Impediment skog	72,9 ha
	Övrigt (f d åker)	0,6 ha
Naturvårdsförvaltare	Länsstyrelsen	

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 § naturvårdslagen (1964:822) att förklara det på bifogade karta, avgränsade området som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

Naturreservatets namn skall vara **Torsmyran**

Syftet med reservatet är att bevara ett i huvudsak ostört myrkomplex med anslutande, delvis naturskogsartade skogar och dess naturliga flora och fauna. Inom ramen för det primära målet kan reservatet användas för undervisning, forskning och rörligt friluftsliv.

Med stöd av 8, 9 och 10 §§ naturvårdslagen samt 10 § naturvårdsförordningen (1976:484) meddelar Länsstyrelsen nedan angivna föreskrifter för reservatet.

Med stöd av 9 § naturvårdsförordningen (1976:484) fastställer Länsstyrelsen de mål och riktlinjer för skötseln som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 3 och 9 §§ naturvårdslagen att Länsstyrelsen skall vara Naturvårdsförvaltare för reservatet.

Föreskrifter

Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen, om inskränkningar i rätten för markägare och andra sakägaren att förfoga över fastighet inom reservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

1. uppföra byggnad eller annan anläggning,
2. anlägga väg, mark- eller luftledning,
3. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dika, rensa befintligt dike, dämma, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag,
4. bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar, upparbeta vindfällan, ta frö eller vidta någon skogsvårdsåtgärd,
5. plantera in för trakten främmande djur- eller växtart,
6. framföra motordrivna fordon annat än för uttransport av fälld älg,
7. släppa ut eller sprida gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsmedel.

Utan hinder av förbud enligt punkt 1, 2, 3, 4 och 6 ovan får Naturvårdsförvaltaren utföra nödvändiga åtgärder för reservatets skötsel enligt fastställd skötselplan.

Utan hinder av förbud enligt punkt 6. ovan får snöskoter framföras på väl snötäckt mark längs markerad skoterled.

Med stöd av 9 § naturvårdslagen förpliktigas ägare och innehavare av särskild rätt till fastighet inom reservatet att tåla sådana intrång som att:

1. reservatsgränsen markeras,
2. skyltar med information om reservatet sätts upp.

Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen, om allmänhetens rätt att färdas och vistas inom reservatet samt om ordningen i övrigt

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

1. framföra motordrivet fordon,
2. bryta kvistar eller på annat sätt skada levande eller dött träd eller buske,
3. plocka, gräva upp eller insamla växter med undantag för bär och matsvamp,
4. avsiktligt störa, skada, döda eller samla in djur,
5. göra upp eld,
6. medföra okopplad hund eller annat husdjur.

Utan hinder av förbud enligt punkt 1. får snöskoter framföras på väl snötäckt mark längs markerad skoterled.

Skälen för beslutet

Torsmyran är av riksintresse för naturvården (NRO24069) och ett klass 1-objekt, i länets våtmarksinventering (objekt 20 J 2H04). Den upptogs 1994 i "Myrskyddsplan för Sverige". Myren är en av Norrlandskusten största och mest variationsrika myrar och det största myrområdet i Västerbottens kustregion som undgått allvarliga skador av dikning, vägbyggnad och liknande. Här finns goda exempel på olika typer av mossar, kärr och blandmyrar och ett av landets nordligaste exempel på högmossebildning.

I reservatets utkanter finns tall-, gran- och barrblandskogar med inslag av naturskogskvaliteter och rödlistade växter. Området har också ett högt ornitologiskt värde

Beskrivning av reservatet

Reservatet ligger omedelbart norr om väg E 4:a, 6 km NO om Nordmaling. Torsmyran är rik på öppet vatten i form av tjärnar, gölar, drag och bäckar. Vattenrikedomen har bidragit till att myren har en intressant fågel- och insektsfauna. Myren avvattnas främst åt söder genom Fölatjärnbäcken, via Norrsjön och Levarbäcken ut i Nordmalingsfjärden. I väster avvattnas myren direkt till Levarbäcken och i norr via Vedabäcken till Öreälven.

Berggrunden domineras av s k metagråvacka, d v s gnejsomvandlade sedimentbergarter. Vid Bjurslättet norr om väg E4:a finns ett större område med ultrabasisk gabbro, som trängt upp i metagråvackan.

Huvuddelen av reservatet består av torvmark. Myrholmarna utgörs av svalade moränavlagringar. I reservatets västra del finns några välutbildade drumliner. I myrens norra delar och utmed höjdryggen i reservatets östra del finns talrika partier med berg i dagen. I området norr om parkeringsplatsen vid väg E 4:a finns svallsediment.

Reservatets norra och västra utkanter omfattar de yttre delarna av ett stråk med älvsediment i ett tidigare utflödesområde för Öre älv. Väster och söder om Brattfors-Fölatjärnen har dessa sedimentet avsatts i en serie välutbildade strandvallar.

Ungefär halva myrarealen består av mossar med bl a rostvitmossa, rubinvitmossa, ljung, nordkråkris, tuvull, rosling, hjortron, dvärgtranbär, tranbär, rundsileshår, dvärgbjörk och skvattram. Längst ned i sydöst finns en väl utbildad, allsidigt välvd ca 5 ha stor högmosse. Mosseplanet har en gles, kortvuxen martallskog och tuvor med rostvitmossa, tallvitmossa och risväxter. I de nedsänkta höljorna växer ullvitmossa, tät vitmossa, tuvsäv, rosling, tuvull, stor- och rundsileshår. Öster om mosseplanet finns en väl utbildad lagg med ängsull som i söder övergår i ett trådstarrkärr.

Stora arealer består av blandmyrar. I dessa finner man talrika småöar med mossevegetation som ligger utspridda över plana kärr med kortvuxna fastmattor. På många ställen ersätts fastmattorna av sviktande mjukmattor med ett glesare fältskikt av kallgräs, vitag, dystarr, sumpstarr och taggstarr. Lokalt förekommer även "lösbottnar" med naken dy och enstaka förekomster av starr, andra halvgräs, storsileshår och dybläddra.

En mindre del av myren upptas av högstarrkärr med flask- eller trådstarr. I myrens nordöstra utkant finns några starkt sluttande kärr (backkärr) med bl a tuvsäv, stjärnstarr, hundstarr, ängsull, blåtåtel och Jungfru Marie nycklar.

På myren och i dess närmaste omgivning häckar bl a ljungpipare, rödbena, grönbena, gluttsnäppa, storspov, smålom, sångsvan, ängspiplärka, gulärla och flera ugglearter.

De undersökningar som gjorts av vatteninsekter och jordlöpare på myren visar att insektsfaunan är intressant och rik. Vid en undersökning av jordlöparförekomsten på en del av myren 1980 hittades sammanlagt 16 olika arter. Vid en insamling av vatteninsekter 1998 hittades bl a 27 olika vattenskalbaggar, 5 arter vattenskinnbaggar och 8 troll- och flicksländor. Bland de 24 dykarna kan särskilt den rödlistade *Laccophilus biguttatus* (DD) nämnas.

På myrholmar och omgivande skogsmark inom reservatet finns ett tjugotal, medelålders - äldre skogsbestånd med inslag av naturskogskvaliteter. De två dominerande skogstyperna är medel – lågproduktiv barrblandskog med talldominans och lågvuxen myrtallskog. På några ställen förekommer också grandominerad barrblandskog, partier med hällmarkstallskog och områden stort inslag av asp och andra lövträd. Spår av skogsbrand förekommer på många ställen. Några bestånd är flerskiktade och enstaka partier har hög förekomst av lågor, torrakor och torrträd men överlag är det ont om död ved och ett tydligt brott i den naturliga kontinuiteten. I dessa, delvis naturskogsartade skogsbestånd finns ett antal rödlistade arter och nyckelarter som är knutna till naturskog. På tallar finner man t ex timmerticka, blodticka, citronticka, kortskaftad ärgspik och stor ärgspik. På granarnas ved och bark växer bl a klibbticka, granticka, ullticka och violettgrå tagellav. Till de intressanta lövträdslavar som hittats inom reservatet hör aspgelélav (NT), skinnlav, stor kvistspik, skrovellav (NT missgynnad), lunglav (NT missgynnad) och vulkanlav (DD kunskapsbrist).

Reservatets övriga skogsbestånd är kraftigt påverkade av trakthyggesbruk. De består av ungskog, medelålders skog och hyggesvegetation och har ofta ett starkt inslag av yngre lövträd.

I reservatets västra del finns ett fångstgropssystem. Det är 370 m långt och består av 12 fångstgropar. Fångstgroparna är strategiskt placerade från myrkant till myrkant för att så effektivt som möjligt stänga av djurens vandringsled längs med den långsmala landtungan. Idag är groparna ca en halv-meter djupa. När groparna brukades var de rejält djupa, troligen upp till ca 2 m, och kan ha haft en anordning i botten av gropen med uppgift att låsa fast djurets klövar.

Rester av en tjärdal har påträffats i områdets nordöstra del och ”mulbete” har i äldre tid förekommit inom delar av skogsmarken.

2.3 Natura 2000

Området ingår i Natura 2000, den europeiska unionens nätverk av skyddade områden. De habitat (livsmiljöer) som enligt EU:s habitatdirektiv (Rådets direktiv 92/43 EEG) förekommer inom reservatet är *aapamyrar* (7310), högmossar (7110), *västlig taiga* (9010) och *dystrofa sjöar och småvatten* (3160).

Nedanstående fågelarter som finns upptagna i Fågeldirektivets annex 1 (Rådets direktiv 79/409/EEG) har noterats inom reservatet. För de arter som även är rödlistade enligt "Rödlistade arter i Sverige 2000" har den aktuella rödlistekategorien (NT missgynnad eller VU sårbar) angivits inom parentes efter det vetenskapliga namnet: järpe *Bonasa bonasia*, orre *Tetrao tetrix tetrix*, tjäder *Tetrao urogallus*, tretåig hackspett *Picoides tridactylus* (VU), spillkråka *Dryocopus martius*, törnskata *Lanius collurio* (NT), jorduggla *Asio flammeus*, (NT missgynnad), slaguggla *Strix uralensis*, sångsvan *Cygnus cygnus*, trana *Grus grus*, smålom *Gavia stellata* (NT missgynnad), brushane *Philomachus pugnax* (VU), ljungpipare *Pluvialis apricaria*, stor-spov *Numenius arquata* (NT missgynnad).

Ärendets handläggning

Riksintressområdets myrar inventerades 1973 och 1990. 1994 upptogs området i Naturvårdsverkets Myrskyddsplan för Sverige. 1996 gjordes en kompletterande inventering av områdets naturskogs kvaliteter och ett utkast till avgränsning av reservat för området.

1998 fick Länsstyrelsen del av en avverkningsanmälan gällande en väggata på en fastighet i sydvästra delen av det planerade reservatsområdet. I samband med att Länsstyrelsen, markägaren och Skogsvårdsstyrelsen besiktigade den planerade väglinjen kom Länsstyrelsen och markägaren överens om att Länsstyrelsen skulle undersöka om Naturvårdsverket kunde förvärva del av den berörda fastigheten Håknäs 21:1. Efter värdering och förhandling förvärvade Naturvårdsverket huvuddelen av fastigheten 1999-12-06. Under 1999 upprättade Länsstyrelsen ett förslag till avgränsning av ett naturreservat för området.

Ett informationsmöte för berörda markägare hölls 2000-03-13 i Håknäs bygdegård. 2001-02-19 skickades Länsstyrelsens förslag till beslut och skötselplan till berörda markägare, Nordmalings kommun, Skogsvårdsstyrelsen, Naturvårdsverket och Vägverket. Naturvårdsverket, kommunen och Skogsvårdsstyrelsen tillstyrkte Länsstyrelsens förslag. Vägverket framförde vissa synpunkter beträffande den framtida anslutningen till väg E4:a och vägrastplatsen. Några markägare förde fram kritiska synpunkter genom LRF:s juridiska byrå, vilken också företrädde samtliga markägare i de inledda förhandlingarna om köp och intrångsersättning.

2005-06-20 hade avtal om markförvärv eller intrångsersättning (gäller fastigheterna Levar 4:4, Levar 2:24 och Långed 4:3) slutits med samtliga berörda markägare.

Lorentz Andersson

Jens Backman

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
3. Besvärshänvisning

Sändlista

Harry och Anita Nordström, Drevkarlstigen 2 - 4 tr, 192 53 Sollentuna
Anders Forsberg, Jaktstigen 7, 914 33 Nordmaling
Henning och Ingrid Mohlin, Dragongatan 11 A, 903 22 Umeå

Kopia till

Naturvårdsverket
Nordmalings kommun, 914 81 Nordmaling
Vägverket, Region Nord, Box 809, 921 25 Luleå
Lantmäterimyndigheten i AC-län, Box 3044, 903 02 Umeå
Skogsvårdsstyrelsen, Box 284, 901 06 Umeå
Lars Omma, Vapstens sameby, Bångvägen 61, 921 32 Lycksele
Riksantikvarieämbetet, Box 5405, 118 84 Stockholm
Räddningstjänsten i Nordmalings kommun, 914 81 Nordmaling
SGU, Box 670, 751 28 Uppsala
Örjan Clausén, Storgatan 29, 921 31 Lycksele
Svenska Naturskyddsföreningen gm Patrik Nygren, V Hökmark 232,
930 10 Lövvånger
Naturvårdsregistret
JB